

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Eadem Dom. Lect. 28. bipar. Secundum est simile huic: Diliges proximum tuum, &c. 1. pars declarat quomodo hoc præceptum sit simile primo . 2. quid à nobis requirat dilectio vera proximi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

EADEM DOMINICA,

Lect. 28. bipartita.

Diligis proximum tuum sicut teipsum. Matth. 22.

PARS I. Cur hoc præceptum simile primo. R. 2.

MERITO pronunciat Dominus secundum istud mandatum esse alteri simile. Primum quidem, quia est mandatum ejusdem virtutis, ejusdem scilicet charitatis: nec enim alia charitas est quæ diligit Deum, alia quæ diligit proximum, sed una & eadem diligit Deum propter se, & proximum propter Deum. Unica enim est charitas, sicut una est fides, & una spes. Habet ergo charitas duos præcepta, quasi duos pedes, quibus ad Deum currit, ut loquitur S. Augustinus in Psal. 73. ubi ait: Pedes tui tua charitas est. Duos habet pedes, noli esse claudus. Qui sunt duo pedes? Duo præcepta dilectionis Dei & proximi. Istis pedibus currit ad Deum. Imò quia non solum ambulat, sed etiam quadam ratione volat anima diuina, hæ sunt duæ alæ, quibus celeritè fertur & securitè in cælum, hæ sunt duæ pennæ columbæ in Deum volantis. Pennæ charitatis Dei planè aureæ sunt: pennæ quas subministrat charitas proximi, quasi deargentatæ sunt. Denique, duo præcepta charitatis sunt velut duo brachia, dextrum finitimumque, quibus strictissime sibi coniungit & complectitur anima Deum suamita ut sicut Sponsa de Sponso cælesti, sic & Sponsus de Dilecta sua dicere valeat: La-

va est sub capite meo, et dextera illius adplexabitur me. Cant. 2. R. 2.

Secundo, propterea dicitur hoc mandatum simile primo, inquit S. Chrysostr. hom. 72. in Matth. quoniam hoc illud inducit, & ab illo rursus munitur & perficitur. Dilectio nempe Dei inducit dilectionem proximi, estque illius causa & origo. Item dilectionis Dei præceptum munitur & perficitur per præceptum de diligendo proximo, quia, ut dicit S. Augustinus tract. 17. in Ioan. Dilectio Dei prior est ordine præcipiendi. Neque enim qui præcipit tibi dilectionem illam in duobus præceptis, prius tibi commendat proximum, & postea Deum, sed primo Deum, postea proximum. Tu autem, quis Deum non videt videt, diligendo proximum promereri quem videt, & purgat oculum ad videndum Deum, dicente S. Iovanne: Qui non diligit fratrem suum quem videt, Deum quem non videt, quomodo potest diligere? Hæc ille, itaque inchoatio charitatis, in Dei dilectione est; perfectio charitatis per dilectionem proximi acquiritur. Similia ergo sunt præcepta, & sese mutuo adjuvant: nam ignis amoris divini ad proximum amandum cor accendit, amor quoque proximi hunc ignem fovet & adauget. Hic est spiritus duplex istæ, quem & Elias cum ejus pallio in gradu perfecto participavit, spiritus scilicet dilectionis Dei ignis, & spiritus dilectionis proximi perfectæ, sive spiritus zeli ardentis salutis proximi.

Tertio, hoc mandatum dicitur simile primo. R. 3. Yyyy tum

culo Ecclesiam amoris divini luce admirabili & flamma inexplicabili illustravit. Ita in Deum perfecta totius cordis dilectione ferebatur, ut afferret se malle in inferno esse sine peccato veniali quam in Paradiso cum unico veniali. Rationem hanc subiecit. Quia sola reflexio ad hanc imperfectionem Amoris meo Aeterno ingratis, mihi quidam foret intolerabilis infernus. Unde & pro elogiō sibi familiari affimebat, vocem hanc PVRITAS. Quia volebat Amorem suum erga Deum ita purum esse, ut nihil terræ, nihil mixtum haberet proprii interesse. Ea propter asserbat se lubenter passuram omnes penas Purgatorii, omnesque penas inferni, cum omnibus simul junctis penis omnium martyrum pro amore Dei, si ejus accederet voluntas. Optabat sibi ferventissimo desiderio omnia corda omnium hominum, omnes voluntates Angelorum, omnem amorem omnium Beatorum & Electorum, ut hæc omnia simul amore juncta posset divino sacrificare Amori in holocaustum perfecti amoris. Deniq; deæem annis continuis passus est indicibile martyrium interitus in anima & omnibus animæ potentis, ut ipsamet asseruit; quia vim & imperium amoris penetrantis usque ad medullas & compages, usque ad divisionem animæ experiebatur. Unde dicere solita erat: Corpus quidem meum continuo afficitur martyrio, sed longe alio martyrio afficitur anima mea, nec pro toto Paradiso carere vellem unico grano huius supplicii, quia sic vult amor. Hunc amorem non satis potens explicare, vocabat modo Amorem vulnerantem, modò Amorem crucificantem, modò Amorem mortificantem, & omnes passiones interimentem, modò Amorem omnipotentem & deificantem, elevantem animam supra omnem creaturam. Certè adeò sublimiter de divino amore differunt, ut vix plene ullus intelligat, nisi qui didicerit idioma amoris.

Vide eius vitam.

Conclusio.

TU, Domine, qui jubes te amari à nobis toto corde, totà animà, totà mente, da quod jubes, quia tu fons es & origo omnis amoris. Tu Charitas es, Deus meus, Charitas quidem per essentiam, Charitatem infundens cordibus nostris per participationem virtute Spiritus Sancti. Da igitur nobis gratiam te amandi, te redamandi, qui prior dilexisti nos, & quidem immeritos, in te & in meos. Da ut te propter te ad amemus, quia summa bonitas es & pulchritudo, summa sapientia & potentia, summa gloria & perfectio, amabilis in te, amabilis per se, amabilis per omnia. Fac ut non partim amemus te, sed ex toto corde & totà animà, nullam partem amoris da moni aut peccato communicantes, ut possideas totum cor nostrum, & nos illud in te possideamus, possimusque in veritate tibi illud dicere. Tu es Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

Rational. Evang.

tum quia ei cognatum est, tum quia utramque ad salutem est necessarium, & in utroque pendunt lex & Propheta, ut antea dictum est. Hi ergo sunt populi, in quibus voluit debet tota vita Christiana, ut sit perfecta. Hæc sunt duo fundamenta cœlestis ædificii in cœlum pertingentis, sive duæ columnæ quibus tota structura incumbit. Hæc sunt duo sacra iustitiae, quibus infalibiter ascenditur in Paradisum, quibus etiam alii gradus virtutum conserunt.

Cur mandatum novum diligere proximi.

R. 1.

Porro Christus præceptum hoc dilectionis proximi vocat *Mandatum novum*, licet verus sit, datum non solum Iudæis in veteri Testamento, imò & Adæ, & omnibus hominibus in lege naturæ, sed ideo *Mandatum novum* vocat, quia iam antiquatum vitio corruptæ naturæ ipse renovabat, & in memoriam revocabat: eratque novi Testamenti præceptum ceret, arteque commendandum à Legislatore Christo Domino. Quapropter verbis & exemplis illud inculcabat moriens, & in cordibus discipulorum renovabat. Item novum vocat, quia mox novam daturus erat gratiam Spiritus Sancti ad illud perfecte adimplendum, & per hoc mandatum volebat facere novos homines & cœlestes exuta terrestri veritate. Audi S. Bernardum ser. 5. in Cena Domini. *Mandatum novum do vobis. Vide novum: Quia vetera ad novitatem perducit, & veteres homines transformat in juvenes. Novum, quia exuit veterem hominem, & induit novum, qui secundum Deum creatus est in sanctitate & iustitia veritatis. Novum, quia olim genus humanum à Patre à iussu gaudis expulsum, nunc & quotidie transmissi in cœlum. In eundem sensum hoc explicat S. Augustinus in Ioan. ubi sic habet: An ideo est mandatum novum, quia exuto veteri homine induit nos hominem novum? In novum quippe audientem non omnis, sed ista dilectio quam Dominus mandat, & ut à carnali dilectione eam distingueret, addidit: Sicut dilexi vos dilectio ista nos innovat, ut simus homines novi, hæredes Testamenti novi, cantatores cantus novi, facti & colligiti populum novum. Hæc ille. Adde novum dici posse ratione novi modi, quo voluit Dominus ut invicem diligamus. Quis novus ille modus? Diligite, sicut dilexi vos, inquit Dominus? Ergo dilectio proximi ad normam esse debet & exemplar Christi, & sic nova. mandatumque eius hæc ratione novum, quia Christus nos nova & inaudita dilectione dilexit, quam debemus imitari. Debet dilectio Christiana, ut sit ad exemplum Christi, esse cum fervore & promptitudine ac fortitudine erga omnes etiam inimicos, ad fundendum etiam sanguinem pro salute proximi parata, & ad vitam pro illo ponendam.*

R. 2.

Talis fuit primorum Christianorum dilectio, de quibus dicitur: *Multi vobis erant Gentium de consensu & amicitia una.* Et communis Gentium de Christianis vox erat. *Vide ut se invicem diligunt, ut aliter pro altero moriparati sunt? Christiani ita ani-*

R. 3.

mis & sensibus erant concordēs, ac si omnes unum idemque cor habuissent ac animam unam, quia per charitatem perfectam inter eos vigebat amicitia que in æqualitate & concordia animorum consistit. Deinde, quia omnes Christum induerant, in eo summe erant omnesque possidebantur & regebantur ab eodem Spiritu Sancto, quem à Patre poposcerat pateris Christus: *Pater sancti, serva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi, ut sint unum, sicut & nos unum sumus*, ut sint unum scilicet voluntate, sicut nos unum sumus essentia & æqualitate. Denique, omnes satagebant Dei voluntatem cognoscere & adimplere, Dei autem voluntas una est, uniens etiam inter se eos, qui quaerunt adimplere; sic nihil inter illos nisi admirabilis concordia, & nova charitas, novusque amor cerebatur, ut merito dixerit Dominus: *Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem.*

Qualis dilectio primorum Christianorum

Quapropter ex dictis multiplex dari potest ratio, cur homo ad dilectionem proximi in hoc præcepto sibi commendatam, teneatur.

Prima est, quod proximus sit imago ipsius Dei, si ergo Deum diligimus, ejus quoque vivam imaginem ab ipso formatam, propriisque manibus delineatam diligere nos convenit. & dilectionem in Deum referre. Qui enim Regem honorat, ubiunque etiam ejus contuetur imaginem, illam honorat, & in Regem refert honorem imagini Regis impensum.

A. 9.

Ioan. 17.

Cur proximus diligendus.

R. 1.

R. 2.

R. 3.

R. 4.

Secunda est, quia proximus sanguine Filii Dei redemptus est, si ergo tantopere eum dilexit Deus, ut tali pretio redimeret, quidni & tu eum diligere debes, quem tanto Deus pretio æstimandum duxit? Quem Deus tanti fecit, cur tu contempnis, nisi quia valorem & pretium ejus, ut deest, non concipis, nec in bilance Dei expendis?

Tertia est, quia proximus tecum est membrum ejusdem corporis mystici. Hac ratione frequenter utitur Apostolus, ut ostendat quam firma esse debeat in nobis unio charitatis. Vnde aperte dicit: *Multi unum corpus sumus in Christo, singuli autem alter alterius membra.* Et exinde refert: *Pro invicem solliciti sunt membra, si quid paucit unum membrum, compatiuntur & cetera. sicut gloriatur unum membrum, congaudent omnia membra.* Sic ergo inter nos debet esse summa concordia & communicatio, mutuoque debemus subter vice, sicut membra membris.

Quarta est, quia proximus noster frater est. Eundem nominat Patrem in cœlis, eandem Matrem in terris, eodem est utero spirituali progenitus, eadem cœlesti alimonia educatus, eodem spiritu repletus, ad ejusdem hæreditatis consortium vocatus, eodem sanguine confociatus. Vnde dicit S. Augustinus ser. 27. de verbis Apostoli: *Melior est fraternitas sanguinis, Christi fraternitas, quoniam ista sibi interdum inimica est: Christi autem fraternitas sine intermissione pacifica est.* Itaque merito ut fratres nos diligere invicem tenemur, quomodo et-

iam nos diligere invicem tenemur, quomodo et-

iam initio sese vocabant Christiani, ad quos sermo
moeni habens S. Petrus, sic inchoat: *Vir fratres.*
Nempe sicut fratribus communes sunt parentes,
uterus, sanguis, ortus, educatio, domus, generis cla-
ritas, res familiaris, patrimonium, disciplina, mo-
res, sic haec ipsa omnia in Christianis reperitur
communia. Quod a peritissimè patuit in primis
ut dictum est antea.

PARS II.
Dilectio
proximi
quid à
nobis re-
quirat.

Videndum nunc & explicandum, quid proxi-
mo quis debeat impendere, & quomodo erga
eum se debeat gerere, ut censetur ipsum sincere di-
ligere. Ac imprimis ad vertendum, quod Dominus,
cum à nobis amorem exigit, nostri ipsius amorem
constituit tanquam exemplar amoris proximi; cū
enim amor nostri sit grandis & potens, fortis & in-
dissolubilis, imò sit maxime indulgens & blandus;
sic etiam vult amorem proximis esse potentem &
fortem, indissolubilem & perpetuum, cum magna
quoque benignitate & indulgentia eonjunctum.
Atque ita generaliter loquendo, non est aliud dicer-
e: Dilige proximum sicut teipsum, quam dicere:
Attente ad teipsum, attende quantum te, ames,
quantum tibi indulgas, quantum te supports,
quantum excuses, quantum bonum tibi velis; hoc
exemplar amoris, hincque modus dilectionis tibi in
dilectione proponitur imitandus, ut sicut bene tibi
esse cupis & beneficias, aliosque eidem tibi bene-
facere peroptas, ita etiam erga proximum tuum te
geras. Hoc nempe est diligere eum sicut diligis
teipsum. Deinde advertendum est, cum nostri di-
lectionem hic proponit Dominus ad imitationem,
intelligi id de dilectione nostri recta & iusta, quae
etiam charitatis est dilectio, de qua S. Augustinus
lib. de Doctr. Christiana cap. 13. & 26. Cum quatuor
sunt diligenda, unum quod supra nos est. id est Deus,
alterum quod nos sumus, tertium quod iuxta nos est,
id est proximus quem quod infra nos est, id est cor-
pus de secundo & quarto nulla praecipua danda erant,
quia quod nos sumus, & quod infra nos est, ad nos ta-
men pertinet. inconvulsa natura lege diligimus. At vi-
dendum, ut haec dilectio reguletur à Charitate, &
in Deum ac in finem supernaturalem ordinetur.
Etenim etiam potest facile esse prava, & curvâ &
immoderata dilectio sui. Sic qui carni indulget,
gulae, rapinae, avaritiae libidinique voluptuosae,
prave se diligit; nec sic proximum etiam debet di-
ligere: etenim hoc potius odium est, quam dile-
ctio. Unde audiant tales Scripturam dicentem:

Psal. 26.

Qui diligit iniquitatem, odit animam suam.

Ceterum in particulari ut explicetur quid proxi-
mo sit exhibendum ad dilectionem perfectam,
dici potest illam tribus adimpleri; scilicet. 1. dili-
gatur corde, 2. diligatur verbo, 3. diligatur opere.
Hoc videtur insinuat S. Ioannes, dum dicit: *Fratres
mei, non diligamus verbo, neque lingua, sed opere &
veritate, hoc est, diligamus non solum lingua, sed
etiam veritate & sinceritate cordis, atque etiam
exhibitione operis.*

Primo requiritur dilectio cordis. Haec est dile-
ctio vera, quae in corde sedem habet, & ex corde dilectio-
nem procedit, necesse ficta, sed est sincera; & cum
exte illis non invenit beneficiendi proximo facul-
tatem, tamen intus fovet bonam cordis volunta-
tem. Sic corde diligit proximum, qui affectu sin-
cero ejus bonis congaudet, ejusque malis compati-
tur & indolet. Sicut ergo sequitur dolor, si tibi ma-
lum accedit; & gaudium, si tibi bonum obigit,
& id quidem ob dilectionem tui: ita si proximum
diligis sicut teipsum, ob mala ejus dolere te oportet,
& ob bona ejus congaudere. Latur enim
charitas de alieno bono sicut de suo, praesertim de
profectu ejus spirituali, ac etiam de temporali,
quatenus ejus non est contrarius salutis. Condo-
let quoque in malis quasi sua reputans, principali-
ter in malis spiritualibus, five culpa, five peccata, at-
que etiam in temporalibus malis secundario, quoad
potest illa cupiens amoliri, itaque unusquisque
debet alieni sincerum affectum & amorem, & qui-
dem benevolentiae; non enim sufficit amare amore
concupiscentiae, quod fit, quando ei optamus bo-
num propter nostrum commodum. Tunc enim
non tam eum diligimus, quam nos ipsos & no-
stram utilitatem: ergo necessarius est amor amicitiae,
ut loquuntur Theologi, ut scilicet velimus
proximo bonum propter ipsius proximi utilita-
tem, & ita quidem primum ei gratiam & gloriam
optamus, five bonum aeternum simpliciter, deinde
de reliquo in ordine ad illud. Vis videre hunc sin-
cerum affectum sinceramque dilectionem? Rex A-
grippa dicebat S. Paulo: *In medico suades me fieri
Christianum; audi quid respondeat: Opto apud
Deum, & in medico & in magna, non tantum ita, sed
& omnes qui audiunt, hodie fieri tales, qualis & ego,
exceptis vinculis his.* Sic diligebat Paulus eos, sic
ut seipsum, ipsis omnem felicitatis sortem ex ani-
mo optans. Opectus plenus charitatis! Hinc &
alibi dicit: *Cor nostrum dilataatum est, non angustio-
mini in nobis.* Quia nimirum amplissimo cor-
dis sui omnes complecti in Christo Iesu aiebat,
nec cor ejus ita angustum erat, ut solas caperet
conanguineos. E contra cor invidi alterius rebus
marcescit opimis, & eo ulque nonnumquam pro-
cedit, ut etiam fraternae gratiae invidet, quod est
peccatum contra Spiritum Sanctum. Sic & cor
hominis perverfi alterum odientis, si malum non
intendat exterius interius tamen optat, & dum
obtingit, exultat, quod dicitur adveniat hic praec-
eptae cordis dilectioni. Unde Job ut ostenderet
dilectionem proximi semper in corde suo fuisse,
dicit: *Stigmatus sum ad ruinam eius qui oderat me,
& exultavi quod enim invenisset malum.* Quali
dicat: Si ira est, Deus non habeat partem me-
cum, nec Altissimus mihi ignoscat. Quomodo con-
dolere debeamus peccantibus, ex charitatis affectu
intimo, declarat S. Ambrosius, lib. 2. de Peniten-
tia, cap. 8. ubi sic ait: *Scriptum est: Non gau-
debis super filius iuda in die perditionis eorum, &
v. 22.*

Act. 26.

2. Cor. 6.

Job. 3.

Concolen-
dam pec-
cantib. &
non con-
gaulentib.

Abba

v. 22.

v. 22.

v. 22.

v. 22.

v. 22.

Gen. 38. ne in igna loquaris in die tribulationis eorum. Quod si eum que peccatum alicujus lapsi exponitur, comparatur, ne superbe increpem, sed legem & deificam ut dum alium fleo, meipsum desiteam, dicens: *Iustificata est magis Thamar quam ego.*

Porte adolescentula lapsa sit, occasione, que delictorum fomites sunt, decepta & precipitata. Peccatum & seniores. Repugnat in nobis lex carnis legi mentis & captivos nos trahit in peccatum. Illi de ætate suppedit excusatio, mihi jam nulla. Illa enim debet dicere, nos docere. Ego *Iustificata est magis Thamar quam ego.*

Iaculamus alicujus avaritiam, recordemur si nihil avare fecimus. & si fecimus quoniam radix est malorum avaritia, & tamquam sub terra occulte in nostro serpit corpore, dicamus singuli: *Iustificata est magis Thamar quam ego.*

Si commoti fuerimus in quemquam graviter, leviores causas habet laicus, quam Sacerdos, eo quod commotus egerit aliquid: retractemus nobiscum, & dicamus: *Iustificata est magis Thamar quam ego.* Iustificatus est magis iste, qui commotionis arguitur, quam ego.

Matth. 7. Hec si dicamus, ipsi nobis cavemus ne dicat nobis Dominus Iesus: *Efscucam in oculo fratris tui vides, trabem autem, qua in oculo tuo est non vides.* Non ergo erubescamus graviores dicere culpam nostram, quam ejus quem arguendum putamus, sicut dicit Iudas recordatus culpæ suæ: *Iustificata est magis Thamar quam ego.* Non ergo gaudeamus super alicujus peccato, sed magis lugeamus, quia scriptum est: *Ne gaudens, inimica mea, super me, quia cecidi, sed resurgam, quoniam si sedero in tenebris, Dominus illuminabit me. Iram Domini sustinebo, quia peccavi ei donec iustificet causam meam, & faciat iudicium meum, & educat me ad lumen, & videbo iustitiam ejus, & videbit inimica mea, & asperietur confusione, qua dicit ad me: Vbi est Dominus Deus tuus? Oculi mei videbunt eam, & erit in conculcationem sicut lutum in via.* Nec immerito, quoniam qui lapsus alieno gaudet, gaudet de diaboli victoria. Et ideo doleamus magis cum audimus, perisse hominem, pro quo Christus mortuus est, qui nec in messe stipulam negligit. Hactenus & Ambrosius. In ejus etiam vita relatur, tanto eum erga proximos charitatis affectu flagrasse, ut cum accederent culpas suas confessione expiaturi, fleeret amare super eos ex intima & viscerali compassione; sicque etiam eos ad interiorem dolorem, & exteriorum gemitum super peccatis adducebat.

Mich. 7. Secundò requiritur dilectio oris, quia quandoque tenemur verbis & signis testari hunc affectum sincerum benevolentie & dilectionis. Sic cum Eodadi & Meldad propheta ren in populo, idque agrè ferret Iosue, quasi id foret in præjudicium gloriæ Moysis Respondet Moyses: *Quid amularis pro me? Qui des ut omnes prophetent? Sic loquitur, ut ostendat se non tantum non invidere, sed etiam*

Dilectio oris

Num. 11.

congratulari his, qui spiritum prophetie participant, idque ex vera & sincera charitate.

Similiter cum David iactatus foret persecutione, sic congratulans Ionathas filius Regis eum alloquitur: *Tu regnabis super Israel, & ego ero tibi secundus.* O virum expertem invidiæ qui quod videbatur suum, mavult esse alienum! Vix regi seminis, cui ex luceffione sperabatur hæreditas, cui spem auxerant culmibus potiundis, genus, virtus, militum gratia, plebis favor, & fama triumphique uno tantum mentis comite hostiles cuneos invaserat & supererat, infra se verum se dejiciens. Ergo, inquit, *secundus post te.* Quis hæc de uterino fratre sine invidia cogitaret? Quis amici causa tantam spem in desperationem adduceret? Filii Iacob paternæ gratiæ, qua unus cæteris ducibus fovebatur, invidentes, servitutem fratri, lumina Patri invexere tristitiam. Sapiens Salomon fratrem æmulum regni accepta qualibet occasione delevit. At Ionathas Davidem in adversis consolans, compatiens, congratulans, eum sibi præferri in regno gaudet, & dicit: *Tu eris Rex, & ego secundus.* Operatus plenum charitatis!

Quandoque ergo tenemur congratulari externis verbis charitatem testantibus in proximis: bene & solatium eidem asserre in adversis. Tenemur eum cum suavitate affari, aut mitigare blandiloquentia, aut etiam instruere cum opus est; quæ omnia sunt oris officia, & dilectionis testimonia. Imò tenemur, si nos offenderit, & culpam paratus sit agnoscere, ei significare nos ex animo condonare, & remittere offensam. *Et si preoccupatus fueris in aliquo delicto, obligamur in spiritu lenitatis instruere, hoc est, in spiritu charitatis, supportando imperfectiones & infirmitates, quoad potest fieri, sine felle.* Cum enim in hominibus multa ignorantia, infirmitas, fragilitas, imperfectio solet occurrere; necesse est officendula, vel alia gravamina forti charitate tolerare, errantesque non lævando, sed cum mansuetudine admonere; & hoc est legem Christi, & legem charitatis adimplere. Hoc iterum est, quod monet Apostolus: *Induite vos sicut electi Dei, sancti & elocti, viscera misericordie, benignitatem, humilitatem, patientiam, supportantes invicem, & donantes vobismetipsis, si quis adversus aliquem habet querelam.* Quasi dicat: Vos Christiani, qui estis electi Dei per æternam Prædestinationem, & sancti per asperionem Sanguinis Iesu, & dilecti per gratiam justificationis, induite visceralem commiserationem, animique dulcedinem, cum patientia, cum suavitate, minus offensas remittentes & verbis charitatis vis idipsum testantes. Huic præcepto dilectioni adversantur, qui sicut fratres Ioseph, *nescimus alius quicquam pacificè lo-*

Gal. 4. *Coloss. 3.* *Gen. 37.*

qui: & licet corde odium non gerant, tamen verbis amaris sæviunt, non verbis amoris lenient exasperatos. Tertiò requiritur dilectio operis. Non enim sicut affectu, & suam sermone dilectionem exhibere.

bere, sed etiam necesse est ad effectum eam deducere, ubi locus & tempus requiritur. Alioquin ceterum ficta dilectio, nisi in beneficentiam transeat runc benevolentia. Hoc voluit S. Iacobus, dum dicit: *Sister aut soror nudi sunt. & indigent: vestitu quotidiano, dicat autem aliquis ex vobis: ita impa-*

lac. 2.

*ce. calefactimini, & iacuramini non dederis autem qua necessaria sunt, quid proderit? Itud nempe est diligere verbo & lingua, non opere & veritate. Unde hic locum habet illud vulgatum S. Gregorii: *Probatio dilectionis, exhibitio est operis. Itaque si quis sub onere paupertatis jacet non solum verbis, sed etiam elemosinis est iuvandus. Si sub onere aegritudinis, quod fieri potest est sublevandus. Si sub onere peccati, decet omni medio ei opem exhibere conuam. Sic adimplebitur lex Christi, alter alterius onera dum portat non solum verbis, sed etiam quibus potest humeris. Sic opere & veritate, si patitur unum membrum, compatiuntur & reliqua. Si pedi figitur spina, non solum corpus id sentit condolendo, sed etiam caput se inclinat officium exhibendo, humeri se incurvant, oculi, vultus circumspiciunt, manus cooperatur ad extrahendum quod nocivum est, nullum non membrum opere & veritate iuvare conatur: infirmam etiam corporis partem, & commembrum suum. Sic debet fieri in corpore Christi mystico, ut scilicet superiora membra inferiora haud dedignentur, sed se demittant, ut eis opulentur, & in veritate succurrant.**

Gal. 6.

Refertur S. Brigitta lib. 6. c. 10. Fratrem quemdam simplicem trienniali aegritudine pede putrescente afflicto fuisse, tandemque magna cum patientia obijisse, ita ut dicere Deo se etiam centum annis paratum esse dolorem illum indicibilem portare, si ei ita luberet. Exultans igitur media nocte in manibus Fratrum circumstantium reddidit spiritum. Sequenti Dominica S. Brigitta rapta in spiritu audivit haec verba: *O filia, quia Domini & Magistri ad me venire nolum humiles, ideo colligo pauperes & idiotas in regnum caelorum. Dic quoque illi Fratri, qui ei durante aegritudine in veritate servavit, quod ob illud obsequium liberabitur a tentationibus, & habebit fortitudinem ad spiritualia, firmusque gaudiosus, & vigilabit in regno Lazari. Ita habetur loco citato. Quapropter & hic quam verum sit illud S. Chrylogoi, patet: *ibi dabit Dominus fontem vitae, qui de derit calicem aquae frigidae.**

Vita quam pro proximo ponenda. Ioh. 29. Ioh. 15.

Postremo dicamus illuc quandoque debere progredi dilectionem, ut etiam quis animam suam pro proximo ponat hoc est, vitam suam. Quod quidem frequens fuit in primis Christianis, ut antea diximus; quia non solum mente rursus abant, sed etiam opere adimplebant, quod eis Dominus ad mortem pro nobis procedens dixerat: *Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem sicut dilexi vos. Majorem dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicus suis. Cui consto-*

miter dixit Apostolus Iohannes: *In hoc cognovimus charitatem Dei Quoniam ille animam suam pro nobis posuit; & nos debemus pro fratribus animas ponere. Hoc in veritate praestabant illi strenui & perfecti imitatores Christi primigenii Christiani.*

1. Ioh. 3.

Audi admirabile charitatis exemplum (quod a S. Ambrosio describitur lib. 2. de Virginitate) inter Theodoram Virginem Christianam, & Didymum militem Christianum apud Antiochiam. Iusserat tyrannus, aut ut Virgo idolis sacrificaret, aut ut in lupanari prostitueretur. Illa injuriam Christi recusans, duplexque professio certamen, & religionis, & castitatis, ducitur ad locum infamem. Sed virgo profutui potest, adulterari non potest; mentem tenet temper virginem, si non potest carnem; Virginisque coronam non amittit, si in vita violatur. Ingens ergo periculum sit concursus ad illum locum, Claudunt intus columba strepunt foris accipitres, certant singuli qui primus praedam in vadat. At illa manibus in caelum levatis, quasi venisset ad domum orationis, non ad diversorium libidinis, Christum sic alloquitur: *Tu qui domasti Daniels virgini ferres leones, potes etiam domare hominum feras incites. Chaldaei roravi ignis. Iudaei se unda suffendit. Susanna ad supplicium genu flexit, & de adulteris triumphavit. Arus dextera qua templi tui dona violabas, nunc templum ipsum attrahitur tuum, ne patiaris incestum, qui non passus es furtum. Benedicatur nunc nomen tuum, ut virgo aiscadam, qui velut ad adulterium accessit. Vix compleverat precem, & ecce quidam nobilis miles, juvenis & imberbis, locum ingreditur, trepidamque sic solatur: *Ne pavens seror, frater huc veni, servare animam non perdere. Quasi adulter ingressus, si vis martyri egrediar. Vestimenta mutamus. Conveniunt mihi tua, & mea tibi, sed ut aqua Christo. Tua vestimenta verum militem facies, mea te virginem. Bene tu vestieris: ego melius exuar. Sume habitum qui abscondat feminam; trade qui consecres martyrem. Induere chlamydem qua occultet membra virginis, servare pudorem. Sumo pileum qui tegat crines, abscondat ora. Solent erubescere qui lupanari intraverint. Nec vereare ne quid pereat sacrificio, ego pro te hastiam Deo reddo. Sic certant in lupanari de martyrio miles & virgo, dissimiles sane inter se natura, sed Dei miseratione conformes, ut impleatur oraculum: *Tunc lupi & agni simul pascentur. Ecce Agna & lupus non solum pascentur simul, sed etiam immolantur. Quid plura? Mutato habitu evolat puella de laqueo, egreditur de lupanari virgo, sed Christi. Miles vero in habitu virginis deprehensus trahitur mox ad supplicium loco virginis. Illa vero ad supplicii locum currit, & nolens esse causa mortis ei qui ipsius tutatus erat pudicitiam, adit iudicem, & proclamat se mortis ream non ipsum. Ille vero ait se sententiae iudicis damnatum, non ipsam. Cui ipsa. Non ego se mortis vadem elegi, sed praedam perdidit: si sanguis expiscitur, si de iustis non desidero.***

Exemplum memorabile.

Ioh. de.

habet

Yyy

habeo unde solvam, in me lata est ista sententia, qua pro me lata est Maria innocens, ne moriar nocens: hodie autem veni ero tui sanguis, aut martyr tui. Sufficiens membra morti, qui non sufficerebat injuria. Est in virgine vulneris locus, qui non erat contumelia. Ego opprobrium declinavi, non martyrium tibi cessi vestem, non professionem mutavi. Sic diu certarunt. At Christo sic disponente ambo gloriosum martyrium subierunt, ut non separaret gladius Tyranni, quos junxerat amor Christi.

Lect. 29. DOMINICA XVIII. POST PENTECOST. tripati.

Ecce offerebant ei paralyticum, jacentem in lecto. Sc. Matth. 9.

Pars I. De fide & charitate offerentium Domino paralyticum. Luc. 9.

Non sine mysterio precepit Dominus Apostolus, dum eos mitebat ad predicationem Evangelii, ut si quos invenirent verbo Dei indignos, mox illos dererent, exeuntesque foras decivitate excuterent pulverem de pedibus suis in testimonium supra illos. Voluit scilicet hac excussione pulveris significarent se non solum frustra pro eis fagitationem iterque suscepisse, sed etiam ne quidem pulverem a terra eorum maledicta velle se cum efferre, aut ulla in recum eis participare; ac insuper pulverem hunc in aere excussum contra ipsos testimonium dare, & in celum vindictam clamare. Sic ipse Christus cum regionem Gerafenorum transiens benedictionem impertiri paratus foret, cumque ibi crasset duos daemonicos legionem demonium in porcos immissa, mox discessit ab eis: quia urgebat multitudo regionis ut discederet, magis timens ob perditionem porcorum augmentum damni temporalis, quam concipiens benedictionem salutis spiritualis. Pius amabant porcos, quam Christum. Noluit ergo ipsis invidis Christum remanere, quia neminem ad salutem vult cogere. Propterea, quasi pulverem terrae eorum in ipsos excutiens, Ascendit in naviculum, & transivit, & venit in civitatem suam, ut Evangelium nostrum dicat. Non in Bethlehem ubi natus, non in Nazareth ubi educatus & conceptus, sed in Capharnaum venit, quae civitas ejus dicitur, quia in ea habitavit & frequenter ibi est conversatus, sicut dicitur; Quam audisset Iesus quia Ioannes traditus esset, secessit in Galileam, & relicta civitate Nazareth venit & habitavit in civitate Capharnaum maritima. Hanc etiam multis miraculis honoravit tamquam Galilee Metropolim, sanatione paralytici, vocatione & conversione Matthei, resuscitatione filiae Principis Synagoga five Archysynagoga, sanitate mulieris fluxum sanguinis patientis, ut plerique tradant interpretes secundum ordinem narrationis Evangelii. Itaque Christus deseruit dererent se, deseruit eos qui porcos Deo praerunt, hoc est voluptatem luxuriosam, ventis ingluviem, pecuniam & lucrum, terrenorum affectum; deseruit eos qui factore pec-

Matth. 4.

Capharnaum multis miraculis a Christo honorata. Matth. 9.

cati delactantur quasi odore suavi, sicut porci ceno & stercore. Querit autem querentes se, querit verbum suum divinum honorantes, quales multi erant in civitate Capharnaum, de quibus est illud: Intravit Capharnaum, & auditum est. quod in domo esset, & convenerunt multi, ut non caperet neque ad ianuam, & loquebatur eis virtutum. Hoc est tanta erat multitudo ut non caperet eos domus, nec loca ipsa quae prope ianuam sunt, eos capere poterant. Haec ergo populi istius devotio eum allekerat in civitatem, sicut & Gerafenorum indevotio eum egredifecerat ex ipsorum regione, quia noluit projicere margaritas ante porcos, prout ipse prohibuerat. Nolite sanctum dare canibus, neque mittatis margaritas vestras ante porcos. Suffecerat eis ostendit (dum dimisit daemones in porcorum gregem qui magno impetu se praecipitem dedit in maris abyssum) quod illi qui vitam imitantur porcorum, ventri dedit, luto immerit, fectore delectati, caelum nunquam respicientes, caelestia non ruminantes praemia, nec supplicia, ad mortem solum nituntur, ac tandem in profundum inferni pelagus & abyssum inextricabilem cum impetu feruntur. At illis qui de Galilea erant, & ipsum cum aviditate expectabant, voluit ostendere quod querentes se querere soleat, & curare eos a corporis & animi infirmitate, sicut dicitur. Virtus Luc. 8. Domini erat ad sanandum eos. Non solum ergo hunc paralyticum curavit, sed etiam alios ex castellis Galilee confluentes in Capharnaum, ut audiret verbum Domini. Hoc insinuat S. Lucas; meminerunt autem Evangelistae hujus paralytici in periculari, quia insigne omnino fuit miraculum.

Quapropter advertere hic licet, distingui posse quadruplicis generis homines. Quidam enim plures generis nec quaesiverunt Christum, nec a Christo quaesiti sunt: infideles scilicet infidelitate, & cecitate ignorantiae persistentes, qui non habuerunt specialem vocationem ad fidem, nec Christum aut fidem ejus quaesierunt. Alii quaesiti sunt a Christo, sed non responderunt, nec eum quaesiverunt, sed fuere rebelles luminis, rebelles vocationi ad fidem, inter quos censeri possunt isti Gerafeni rogantes ut discederet ab eis. Alii vero quaesiverunt Dominum, & quaesiti sunt a Domino. Sic multi accurrebant ut viderent & audirent eum, sicut dicitur in hoc Evangelio, & de Zachaeo alibi specialiter legimus: Quarebas videre Iesum quis esset. Alii denique non quaerebant Dominum, & quaerebantur a Domino; qualis fuit Mattheus in telonio. Nulli porro sunt qui quaesiverunt Dominum, & non quaesiti fuerint ab illo, quia sine ejus praeviente gratia cum quaerere non poterant.

Paralyticus certe, de quo nostrum Evangelium, & portitores ejus quaerebant Dominum, sed ab illo prius quaesiti. Et quia paralyticus pedibus corporis

Chr... fide... v... u... p... ad... cor... mot...